

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 2212-116

Chișinău

13 iunie 2013

Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul art.73 și art.74 din Constituția Republicii Moldova se prezintă Parlamentului spre examinare în mod prioritar proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, elaborat de Ministerul Afacerilor Interne și aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.356 din 12 iunie 2013.

Anexă:

*Hotărârea Guvernului nr.356 din 12 iunie 2013
(2 ex. -în limba română și limba rusă)*

-4 file;

*proiectul de lege pentru modificarea
și completarea unor acte legislative
(în limba română și limba rusă)*

-9 file;

*nota informativă la proiectul de lege
(în limba română și limba rusă)*

-1 file;

avizul Ministerului Justiției

-3 file;

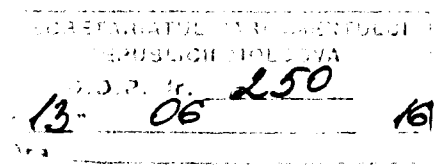
raportul de expertiză anticorupție

-2 file.

Prim-ministru

IURIE LEANCĂ

*Ex. N. Sandu
Tel.: 022- 250-579*

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 356

din 12 iunie 2013

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea și completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

IURIE LEANCĂ

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Natalia GHERMAN

Ministrul afacerilor interne

Dorin Recean

Ministrul justiției

Oleg Efrim

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

L E G E

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.3-6, art.15), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 333 va avea următorul cuprins:

„Articolul 333. Încălcarea regulilor de ședere în Republica Moldova

(1) Încălcarea de către cetățenii străini și apatrizi a regulilor de ședere în Republica Moldova prin nepărăsirea teritoriului țării la expirarea termenului de aflare sau de ședere acordat, se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale.

(2) Încălcarea de către străini a regulilor de ședere în Republica Moldova manifestată prin: utilizarea documentelor neautentice, prin declararea de date false la obținerea vizei sau actelor de identitate, se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.

(3) Nerespectarea de către cetățenii străini și apatrizi a termenului de depunere la autoritatea competentă pentru străini a cererii de acordare/prelungire a dreptului de ședere se sancționează cu amendă în mărime de 50 de unități convenționale.

(4) Nedecararea de către cetățenii străini și apatrizi la autoritățile competente în termenul stabilit de legislație despre faptul intrării pe teritoriul Republicii Moldova prin segmentul de frontieră moldo-ucraineană necontrolat de autoritățile moldovenești se sancționează cu amendă în mărime de la 10 la 20 de unități convenționale”.

2. Se completează cu un nou articol, 334¹, cu următorul cuprins:

„Articolul 334¹. Încălcarea regulilor de aflare în custodie publică

Încălcarea regulilor de aflare în custodie publică manifestată prin părăsirea neautorizată de către cetățeanul străin sau apatrid a Centrului de plasament temporar al străinilor, în timpul aflării în custodie publică sau în timpul escortării acestuia în/din Centru, se sancționează cu arest contravențional pe un termen de pînă la 15 zile.”.

3. Articolul 400:

la alineatul (1), după cifra „art. 326” se completează cu cifra „333”;

la alineatul (4), după cifra „322” se completează cu sintagma „332¹ alin.(1) și 334¹”;

la alineatul (5), după sintagma „prevăzute la art. 322” se completează cu sintagma „, , art. 332¹ alin. (1) și art.334¹”.

4. Articolul 423:

la alineatul (1), sintagma „333 alin. (1)” se substituie cu sintagma „333 alin. (1), (2) și (4)”;

la alineatul (3), sintagma „și 333 alin. (2)” se exclude.

Art. II. – Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 179-181, art. 610), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 45 alineatul (7), litera e) se exclude.

2. La articolul 51, după cuvintele „permanentă a încetat” se completează cu cuvintele „au fost declarați indezirabili, a fost dispusă expulzarea.”.

3. Articolul 52:

la alineatul (1) litera a), sintagma „în maximum 5 zile calendaristice” se substituie cu sintagma „în maximum 15 zile calendaristice”, iar sintagma „precum și cel care a intrat ilegal pe teritoriul Republicii Moldova” se exclude;

se completează cu două alineate (3) și (4) cu următorul cuprins :

„(3) În situații temeinic justificate, reieșind din circumstanțele specifice ale fiecărui caz în parte, cum ar fi durata șederii legale, existența copiilor care frecventează școala și existența altor legături familiale, termenul acordat potrivit alin. (1) poate fi prelungit, la cerere, pîna la 30 de zile. Decizia privind prelungirea termenului de părăsire a teritoriului Republicii Moldova sau refuzul prelungirii acestui termen se comunică, în scris, străinului. Decizia de refuz poate fi atacată în instanța de judecată în termen de 5 zile lucrătoare de la data comunicării.

(4) În privința străinilor care nu au executat decizia de returnare, cei care au trecut sau au încercat să treacă ilegal frontiera de stat, care au intrat în țară în perioada de interdicție dispusă anterior, a căror identitate nu a putut fi stabilită, au fost declarați indezirabili, precum și cei în privința cărora a fost dispusă expulzarea, autoritatea competentă pentru străini va emite decizie de returnare sub escortă, care va fi însoțită, după caz, de luarea în custodie publică, în condițiile prevăzute la art. 64.”

4. Articolul 58 va avea următorul cuprins:

„Articolul 58. Îndepărtarea sub escortă a străinului

(1) Îndepărtarea sub escortă a străinului presupune însoțirea acestuia de către personalul specializat al autorității competente pentru străini pînă la punctul de trecere a frontierei de stat deschis traficului internațional ori pînă în țara de origine, de tranzit sau de destinație și se aplică pentru următoarele categorii de străini:

a) care nu au părăsit voluntar teritoriul Republicii Moldova la expirarea termenului acordat prin decizia de returnare prevăzută la art. 52 alin. (1);

b) care au trecut sau care au încercat să treacă ilegal frontiera de stat sau a căror identitate nu a putut fi stabilită;

c) care au intrat în Republica Moldova în perioada de interdicție dispusă anterior;

d) care au fost declarați indezirabili;

e) împotriva cărora a fost dispusă expulzarea.

(2) Dacă străinul posedă document de identitate valabil pentru trecerea frontierei de stat, mijloace financiare și dacă nu este necesară efectuarea unor alte formalități, măsura prevăzută la alin. (1) va fi pusă în aplicare în 24 de ore.

(3) Dacă măsura returnării nu poate fi aplicată în termenul indicat la alin. (2), străinul va fi luat în custodie publică sau i se poate acorda tolerarea rămîinerii pe teritoriul Republicii Moldova.

(4) Pentru străinii care nu posedă documente valabile de trecere a frontierei de stat vor fi solicitate documente de călătorie de la misiunile diplomatice sau de la oficiile consulare acreditate în Republica Moldova ale statelor ai căror cetățeni sînt.

(5) Pentru străinii proveniți din state care nu au misiuni diplomatice sau oficii consulare în Republica Moldova vor fi solicitate documente de călătorie din țara de origine prin intermediul organului abilitat în domeniul afacerilor externe”.

5. La articolului 61 alineatul (1), după cuvintele „în țara de origine” se completează cu cuvintele „sau o altă țară terță”, iar după cuvintele „mijloace financiare” se completează cu cuvintele „și întrunesc criteriile stabilite”.

6. Articolului 64:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Luarea în custodie publică este o măsură de restrîngere a libertății de mișcare dispusă de instanța de judecată împotriva străinului care nu a executat decizia de returnare sau care nu a putut fi returnat în termenul prevăzută de legislație, care a trecut sau care a încercat să treacă ilegal frontiera de stat, care a intrat în țară în perioada de interdicție dispusă anterior, a cărei identitate nu a

putut fi stabilită, precum și împotriva străinului care a fost declarat indezirabil sau în a cărui privință instanța de judecată a dispus expulzarea.”;

se completează cu un nou alineat, (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Instanța de judecată va examina solicitarea autorității competente pentru străini privind luarea în custodie publică a străinului în aceeași zi când a fost depusă solicitarea.”;

se completează cu un nou alineat, (9), cu următorul cuprins:

„(9) Pentru părăsirea neautorizată a Centrului de plasament temporar al străinilor, în timpul aflării în custodie publică sau în timpul escortării în/din Centru străinul poartă răspundere contravențională.”.

7. Se completează cu un nou articol, 64¹, cu următorul cuprins:

„64¹. Luarea în custodie publică a minorilor și a familiilor

(1) Minorii neînsoțiți și familiile cu minori sînt luate în custodie publică numai în ultimă instanță și pentru o perioadă de timp cît mai scurtă.

(2) Interesul superior al copilului reprezintă un considerent primordial în contextul luării în custodie publică a minorilor.

(3) Minorii luați în custodie publică au dreptul la educație, la programe educative, luînd în considerare necesitățile etnice, culturale, religioase ale acestora, precum și vîrsta și starea sănătății lor.

(4) Familiile luate în custodie publică beneficiază de cazare separată, care să le asigure un nivel corespunzător de intimitate.”.

8. La articolul 71, cuvîntul „îndepărtare” se substituie cu cuvintele „returnare, readmisie și expulzare”.

Art. III. – Alineatul (4) al articolului 333 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 intră în vigoare la 6 luni de la data publicării prezentei legi.

Art. IV. – Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Legii pentru pentru modificarea și
completarea unor acte legislative

În conformitate cu prevederile acțiunilor 3 și 4 ale obiectivului 34 al Planului de acțiuni pentru anii 2011-2015 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului (2011-2020), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1009 din 26 decembrie 2011, Ministerul Afacerilor Interne urmează să amendeze Codul contravențional și alte acte legislative în vederea acordării pentru străinii a căror ședere a devenit ilegală a unei „perioade de grație” pentru părăsirea benevolă a teritoriului Republicii Moldova fără aplicarea sancțiunilor contravenționale și atribuirea competențelor Ministerului Afacerilor Interne pentru aplicarea sancțiunilor contravenționale ce țin de încălcarea regimului de ședere a străinilor în Republica Moldova.

La fel, conform punctului 88 al Măsurilor adiționale la Programul național de implementare a Planului de Acțiuni Republica Moldova – Uniunea Europeană în domeniul liberalizării regimului de vize, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.130 din 24 februarie 2012 și obiectivului 17 al Planului de acțiuni pentru anii 2011-2015 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului (2011-2020), Ministerul Afacerilor Interne urmează să asigure străinilor dreptul la libera circulație și ședere pe teritoriul Republicii Moldova în conformitate cu legislația națională, prin neaplicarea măsurilor restrictive nejustificate sau de natură discriminatorie.

Totodată, elaborarea proiectului dat este prevăzut și de acțiunile 1.1. și 1.2. al Planului de acțiuni al Guvernului în vederea asigurării evidenței și controlului fluxurilor migratorii prin segmentul central (transnistrean) al frontierei de stat moldo-ucrainene (intrării/ieșirii străinilor din/în RM), aprobat la 16 ianuarie 2013, de către Comisia Guvernamentală pentru Integrare Europeană (CGIE).

Astfel, proiectul în cauză propune modificarea Codului Contravențional al Republicii Moldova prin atribuirea Ministerului Afacerilor Interne a competențelor ce țin de aplicarea sancțiunilor contravenționale ce țin de încălcarea regimului de ședere a străinilor în Republica Moldova și a Legii nr.200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova prin instituirea mecanismului de returnare voluntară în conformitate cu prevederile Directivei 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală.

Conform prevederilor Directivei menționate supra, statele membre emit o decizie de returnare împotriva străin aflat în situație de ședere ilegală. Decizia de returnare prevede un termen adecvat între șapte și treizeci de zile pentru plecarea voluntară. Perioada de timp prevăzută mai sus nu exclude posibilitatea ca resortisanții țărilor terțe respectivi să plece mai devreme.

Statele membre prelungesc, atunci cînd este cazul termenul plecării voluntare, ținînd cont de circumstanțele specifice fiecărui caz în parte, cum ar fi durata șederii, existența copiilor care frecventează școala și existența altor legături familiale și sociale.

După cum s-a menționat, această prioritate a reîntoarcerii voluntare față de cea forțată este instituționalizată în contextul Uniunii Europene prin intermediul Directivei 2008/115, însă mai face parte și din *acquis-ul* Consiliului Europei. În 2005, Consiliul Europei a adoptat cele 20 de instrucțiuni cu privire la reîntoarcerea forțată, care includ drept un prim principiu faptul că:

„Țara gazdă trebuie să întreprindă măsuri pentru a promova reîntoarcerile voluntare, care ar trebui să fie de preferate față de cele forțate. Țara gazdă trebuie să evalueze regulat și să îmbunătățească, dacă e cazul, programele sale implementate în ordinea dată de idei.”

Astfel, atunci cînd e posibil și fezabil, migranților returnați trebuie să li se acorde o posibilitate de reîntoarcere voluntară. Acest fapt se mai referă și la principiul mai general al dreptului internațional, conform căruia măsurile care interferează cu drepturile omului (cum ar fi detenția și forța fizică) sunt utilizate doar atunci cînd este necesar, adică atunci cînd nu sunt disponibile alte măsuri eficiente și mai puțin coercitive.

Reieșind din cele expuse, MAI propune modificarea art.400 prin atribuirea organelor afacerilor interne a competențelor ce țin de examinarea contravențiilor prevăzute art. 333, precum și constatarea contravențiilor prevăzute la art. 332¹ alin. (1).

Totodată, MAI propune expunerea art.333 al Codului Contravențional într-o nouă redacție și excluderea din acesta a dispozițiilor ce țin de aplicarea amenzii și posibila expulzare pentru străinii care se eschivează de la examenul medical pentru depistarea virusului imunodeficientar (HIV).

Conform Cărții Națiunilor Unite, în calitate de membri ai Națiunilor Unite, Statele sunt obligate să promoveze și să încurajeze respectul față de drepturile omului fără a le discrimina. Este important de menționat că în 1996 Comisia Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului a stabilit că discriminarea pe baza faptului real sau presupus de contaminare cu HIV/SIDA este interzisă.

Excluderea prevederilor ce țin de aplicarea amenzilor și expulzarea străinilor de pe teritoriul Republicii Moldova, pentru eschivarea de la examenul medical pentru depistarea virusului imunodeficientar, va garanta străinilor respectarea prevederilor articolului 8 al Convenției europene pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, și respectiv a prevederilor articolului 2 a Protocolului nr. 4 la Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

În același context, menționăm că la 12 aprilie 2012, de către Parlament a fost adoptată Legea nr.76 pentru modificarea și completarea Legii nr.23-XVI din 16 februarie 2007 cu privire la profilaxia infecției HIV/SIDA, prin care se stipulează expres faptul că sunt interzise orice restricții la călătorii, trecerea hotarului, refuzul de eliberarea permisului de ședere pe motivul statutului HIV pozitiv.

În aceeași ordine de idei, MAI propune și modificarea Legii nr.200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova în vederea racordării și de

articole din aceasta la prevederile Directivei 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală.

Totodată, Ministerul Afacerilor Interne consideră imperativ adoptarea proiectului de Lege din următoarele aspecte și considerente:

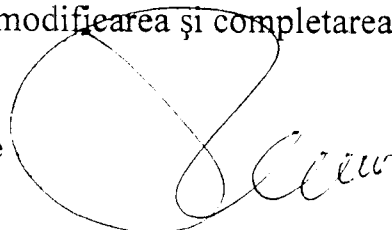
Aspectul normativ: Adoptarea proiectului de lege va opera modificări doar în textul actelor supuse modificării.

Aspectul organizatoric: Adoptarea acestui proiect de lege nu implică crearea de noi structuri specializate pentru realizarea prevederilor din proiectul dat.

Aspectul financiar și economic: Implementarea acestui proiect de lege nu va necesita cheltuieli financiare suplimentare.

Luînd în considerație cele menționate Ministerul Afacerilor Interne propune spre aprobare proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Ministrul afacerilor interne

Dorin RECEAN

22.02.2013 Nr. 03/1643
La nr.5/505 din 5.02.2013

D-ra O. Potomaru
Director General

[Signature]
Ministerul Afacerilor Interne
28.02.2013

Cu referire la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, comunicăm următoarele.

La art. 1 – amendarea Codului contravențional al Republicii Moldova:

La pct. 1, propunerea privind substituirea în tot cuprinsul Codului contravențional a sintagmei „cetățean străin și apatrid” prin expresia „străin”, urmează a se revedea prin prisma prevederilor Legii nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, din care rezultă că noțiunea de străin (persoana care nu deține cetățenia Republicii Moldova sau care este apatrid) se utilizează doar în sensul Legii prenotate. Mai mult, se va reține că art. 19 din Constituția Republicii Moldova, operează cu noțiunile de „cetățean străin” și „apatrid”. Or, reieșind din prevederile Legii nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, unul din principiile de bază ale legiferării, este cel al coerenței și echilibrului între reglementările concurente.

La pct. 2, autorul proiectului propune expunerea într-o nouă redacție a art. 40 „Expulzarea”, în calitate de măsură de siguranță. În acest caz, considerăm incorectă încadrarea logică a unei măsuri de siguranță în cap. IV din Cartea întâi a Codului contravențional, care consemnează doar sancțiunile contravenționale.

De menționat că, de către Ministerul Justiției în comun cu autoritățile interesate, a fost elaborat un proiect amplu de modificare și completare a Codului contravențional, iar la capitolul măsurilor de siguranță, propune un capitol separat cu un complex de măsuri în acest sens. Mai mult, în proiectul prenotat, se propune reglementarea lor în Cartea a doua a Codului contravențional „Procesul contravențional”.

Subsecvent, la art. 40 alin. (1), una din condițiile pentru care poate fi aplicată expulzarea, în sensul că „contravenientul este străin și se află temporar sau are drept de ședere provizorie pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția străinilor care au fost recunoscuți ca refugiat sau cărora li s-a acordat o altă formă de protecție” se va revedea prin prisma art. 63 alin. (1¹) din Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova. Astfel, potrivit prevederii prenotate, apatrizii aflați legal pe teritoriul Republicii Moldova nu pot fi expulzați, cu excepția cazului în care există motive de securitate națională sau de ordine publică.

Enumerarea exhaustivă a contravențiilor pentru care se admite aplicarea expulzării (art. 40 alin. (2) subalineatul 2)) se consideră inoportună, întrucât ar putea crea impedimente la aplicarea respectivei măsuri de siguranță în practică. Cu titlu exemplificativ, menționăm situația în care cetățeanul străin sau apatridul ar putea săvârși o contravenție, alta decât cele enumerate în prevederea obiectată, dar de un pericol mai mare.

O. Potomaru

534
15

Astfel, reieșind din diversitatea situațiilor în care poate fi aplicată expulzarea, este rațional de a lăsa în competența instanței de judecată atribuția de a aprecia în care dintre cazuri este oportună expulzarea și de a nu limita aceste cazuri la anumite tipuri de contravenții. În acest sens, la reglementarea expulzării este necesară excluderea enumerării exhaustive a contravențiilor pentru care poate fi aplicată expulzarea, excludere care atrage necesitatea de omogenizare, în acest sens, a normelor contravenționale.

În această ordine de idei, sub aspect comparativ, invocăm prevederile art. 105 din Codul penal al Republicii Moldova, care reglementează institutul expulzării, în calitate de măsură de siguranță, dar care nu enumără exhaustiv componentele de infracțiune pentru care se aplică aceasta. Or, prevederile contravenționale nu trebuie să vină în conflict cu cele penale, întrucât contravenția este prin sine o faptă „mini-penală”, diferența dintre ea și infracțiune fiind doar gradul de pericol social mai mic al celei dintâi.

Referitor la art. 333 alin. (2) din Cod, (pct. 3 din proiect), se recomandă analiza suplimentară a oportunității sancționării acțiunii prin care se manifestă încălcarea de către străini a regulilor de ședere în Republica Moldova: „nepărăsirea voluntară a teritoriului țării la expirarea termenului acordat prin decizia de returnare”. Potrivit art. 52 din Legea privind regimul străinilor, decizia de returnare este un act administrativ al autorității competente pentru străini prin care șederea unui străin este declarată ca fiind ilegală și care îl obligă să părăsească teritoriul Republicii Moldova într-un anumit termen (ex. 5, 30 de zile calendaristice, etc.). În aceeași ordine de idei, reieșind din prevederile art. 10 din Legea menționată, împotriva străinilor care au intrat legal în Republica Moldova, dar a căror ședere a devenit ilegală, se stabilește o anumită durată de interdicție de intrare în Republica Moldova, în dependență de termenul șederii ilegale a străinului pe teritoriul țării. În cazul străinilor care solicită returnarea voluntară, termenele anumitor interdicții se reduc la jumătate.

Prin urmare, având în vedere de cele enunțate, considerăm nejustificată sancționarea străinului pentru nepărăsirea voluntară a teritoriului țării la expirarea termenului acordat prin decizia de returnare, or, deja consecința comiterii respectivei acțiuni/inacțiuni se rezumă la stabilirea interdicției de intrare pe teritoriul țării. Mai mult, în acest caz poate să survină și expulzarea, ca o măsură de îndepărtare silită de pe teritoriul Republicii Moldova.

Concomitent, acțiunea ce ține de declararea de date false la obținerea actelor de identitate (art. 333 alin. (2)) poate fi încadrată în contravenția de la art. 340 Cod contravențional „Comunicarea de date false pentru a fi înscrise în actele de identitate”, care este mai largă și o cuprinde și pe aceasta.

La art. 333 alin. (3) este necesar să se indice tipul dreptului de ședere (provizorie sau permanentă) pentru care străinul urmează să solicite acordarea sau prelungirea lui. În acest sens, urmează a se ține cont că Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova stabilește doar careva termene ce urmează a fi respectate de către străini la depunerea cererii de acordare/prelungire a dreptului de ședere provizorie. Or, potrivit art. 44 din Lege, dreptul de ședere permanentă se acordă la cerere, pe o perioadă nedeterminată, străinului titular al dreptului de ședere provizorie.

La art. 333 alin. (4) se propune sancționarea străinului pentru nedeclararea la autoritățile competente în termen de 72 de ore despre faptul intrării pe teritoriul Republicii Moldova prin segmentul de frontieră moldo-ucraineană necontrolat de către autoritățile Republicii Moldova. În acest caz, nu este clar de unde rezultă o asemenea obligație, or, pentru a sancționa o anumită acțiune/inacțiune, inițial este necesar ca aceasta să se regăsească într-un act normativ cu caracter special în calitate de normă imperativă sau, eventual prohibitivă.

Suplimentar celor enunțate la art. 333, în principiu se consideră inoportună expunerea acestuia în redacție nouă, întrucât primele două alineate reflectă unele acțiuni care se regăsesc în redacția în vigoare a acestuia. Respectiv, se recomandă a se analiza oportunitatea doar a completării articolului prenotat.

Pct. 4 din proiect presupune completarea art. 400 din Codul contravențional cu competența organelor afacerilor interne de a examina anumite contravenții, în speță art. 332¹ „Încălcarea regulilor de transportare în țară a străinilor” și art. 333 „Încălcarea regulilor de ședere în Republica Moldova”. În principiu, este incontestabil caracterul universal al organului afacerilor interne în calitate de agent constator, potrivit prevederilor Codului contravențional, însă urmează a se ține cont de anumite reguli specifice.

În primul rând, nu este corectă abordarea de a stabili în sarcina organelor afacerilor interne *examinarea* contravențiilor menționate, ele pot fi doar *constatate*. Respectiv, contravențiile sunt pasibile și de expulzare, în calitate de măsură de siguranță, iar potrivit art. 395 din Cod, instanța de judecată este competentă să aplice măsuri de siguranță. Prin urmare, procesele-verbale cu privire la contravențiile de la art. 332¹ și 333, urmează a fi examinate în fond de către instanța de judecată competentă.

În cel de-al doilea rând, de menționat că, deși Poliția de Frontieră este o instituție subordonată Ministerului Afacerilor Interne, separat în baza art. 423 din Codul contravențional îi sunt atribuite în competență de a examina/constata anumite categorii de contravenții, în speță și cea de la art. 333.

Subsecvent, în prezent sancționarea în practică a contravenției de la art. 332¹ este imposibilă, deoarece nu este atribuită în sarcina niciunui agent constator de a o constata. Totodată, conchidem că contravențiile invocate presupun anumite acțiuni care pot fi constatate doar la trecerea frontierei de stat, fapt pentru care se consideră necesară constatarea lor de către Poliția de Frontieră. Eventual, în privința contravenției de la art. 333, se recomandă a se analiza oportunitatea constatării ei atât de către organul afacerilor interne (alin. (1) și (2)), cât și de către Poliția de Frontieră (doar alin. (2)). Propunerea în speță se justifică prin faptul că contravenția de la art. 333 alin. (2) conține acțiuni care pot fi constatate atât pe teritoriul țării, cât și la trecerea frontierei de stat. Remarca invocată la pct. 4 este valabilă și pentru pct. 5 din proiect. Or, potrivit art. 84 din Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova, evidența străinilor care intră și care ies de pe teritoriul țării se efectuează la momentul trecerii frontierei de stat a Republicii Moldova.

Pct. 6 din proiect, presupune completarea art. 432 din Codul contravențional cu o nouă măsură procesuală de constrângere – „*luarea în custodie publică*”. Sub aspect general, măsurile procesuale de constrângere sunt niște

instrumente legale utilizate de organele de ocrotire a normelor de drept pentru asigurarea desfășurării normale a procesului penal/contravențional.

Examinînd prevederile articolului 437¹ propus spre examinare, conchidem că luarea în custodie publică nu are caracterul unei măsuri procesuale de constrîngere, care urmează a fi reglementată de prevederile Codului contravențional, fapt pentru care se consideră suficientă reglementarea acestui aspect doar în Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

Astfel, reieșind din prevederile art. 432 din Cod, măsurile procesuale de constrîngere se aplică de agentul constatator, iar potrivit amendamentelor propuse în proiect, luarea în custodie publică urmează a fi dispusă de către instanța de judecată. Se va reține că, în baza art. 385 din Codul contravențional, agentul constatator este reprezentantul autorității publice care soluționează, în limitele competenței sale, cauza contravențională în modul prevăzut de prevederile actului prenotat. Este desemnat ca agent constatator funcționarul din autoritățile indicate la art. 400–423² din Cod, împuternicit cu atribuții de constatare a contravenției și/sau de sancționare. Respectiv, în cadrul procesului contravențional, instanța de judecată nu are calitatea de agent constatator.

Sintagma „care a trecut sau care a încercat să treacă ilegal frontiera de stat”, care poate constitui temei de luare a străinului în custodie publică, se recomandă a se revedea. Codul penal pedepsește trecerea ilegală a frontierei de stat sau chiar tentativa de trecere a acesteia (ex. art. 27, 362 din Codul penal). În acest sens, în cazul trecerii ilegale a frontierei de stat, reglementată în calitate de componentă de infracțiune de Codul penal, străinul poate fi supus reținerii, însă în calitate de măsură procesuală de constrîngere prevăzută la art. 165 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

Prevederea de la alin. (3) art. 437¹ constituie o normă materială, fapt pentru care nu se admite reflectarea ei în cuprinsul unei norme procesuale. În principiu, părăsirea neautorizată de către străin a Centrului de plasament temporar al străinilor ar constitui o încălcare a ordinii interioare stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului. În eventualitatea în care totuși se optează pentru sancționarea contravențională a respectivei fapte, ea urmează a fi încadrată în cartea întâi „dreptul material” a Codului contravențional.

Concomitent, sancționarea respectivei fapte cu arest contravențional se consideră prea dură. În baza art. 38 din Codul contravențional, arestul contravențional se aplică, de regulă, pentru săvîrșirea unei fapte care amenință sau pune în pericol real sănătatea ori integritatea corporală a persoanei, precum și în cazul neexecutării intenționate a unei alte sancțiuni contravenționale. Mai mult, termenul de 30 zile de arest contravențional propus pentru sancționarea străinului care a părăsit neautorizat Centrul de plasament temporar al străinilor, nu se încadrează în limitele prevederilor legale. Or, art. 38 alin. (4) din Cod, stabilește expres că durata arestului contravențional este de la 3 la 15 zile. În cazul concursului de contravenții sau al cumulului de hotărîri de sancționare, pentru care, conform legii, se prevede în calitate de sancțiune arestul contravențional, instanța de judecată poate aplica această sancțiune pe un termen de pînă la 30 de zile.

În baza art. 395 din Codul contravențional, instanța de judecată judecă cauzele contravenționale în care agentul constatator, procurorul propun aplicarea

sanctiunii sub formă de arest contravențional. Respectiv, prevederea de la art. 437¹ alin. (4) se va exclude, deoarece este inutilă.

Suplimentar celor expuse la amendamentele propuse la Codul contravențional, ținând cont că proiectul Legii pentru modificarea și completarea Codului contravențional, elaborat de către Ministerul Justiției conține propuneri în partea ce ține de completarea acestuia cu un complex de măsuri de siguranță, inclusiv la capitolul expulzării, se recomandă autorului excluderea din proiectul prezentat spre examinare a modificărilor propuse la art. 40 din Cod. De menționat că proiectul promovat de către Ministerul Justiției, conține amendamente și la art. 333, 400 și 423 din Cod, supuse modificării și prin proiectul prezentat spre examinare. Respectiv, nu este binevenită completarea fragmentară a Codului contravențional în acest sens.

În această ordine de idei, în vederea promovării unei viziuni consolidate la acest capitol, se recomandă autorului proiectului revizuirea propunerilor din proiect și expedierea lor în adresa Ministerului Justiției pentru a fi încorporate în proiectul menționat *supra*. În prezent, respectivul proiect urmează a fi expedit Centrului Național Anticorupție, pentru emiterea raportului de expertiză anticorupție, iar ulterior, se va remite Guvernului spre examinare.

La art. II – amendarea Legii nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova:

La pct. 4, în partea ce ține de modificarea art. 52 alin. (1) textul „de substituit cu sintagma” de expus în formula „se substituie cu sintagma”.

Reieșind din modificarea esențială a conținutului art. 58 alin. (1) din Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova, se consideră necesară expunerea acestuia în redacție nouă, cu respectarea regulilor tehnicii legislative.

La art. III este discutabilă intrarea în vigoare a tuturor amendamentelor propuse la 6 luni de la data publicării.

Art. IV, care prevede aducerea actelor normative ale Guvernului în concordanță cu modificările propuse în termen de 3 luni de la data publicării, nu corelează cu art. III. Or, o lege este aplicabilă din momentul intrării acesteia în vigoare.

Proiectul Legii urmează a fi completat cu actul de aprobare, iar nota informativă necesită a fi semnată de conducătorul organului responsabil.

Subsecvent, se va reține că reieșind din prevederile pct. 7 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 778 din 27 noiembrie 2008, elaborarea, promovarea și realizarea politicii de stat în domeniul migrației și azilului, precum și coordonarea procesului de integrare a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova, constituie una din funcțiile de bază ale Ministerului Afacerilor Interne. Biroul Migrațiune și Azil, în calitate de subdiviziune subordonată Ministerului Afacerilor Interne, urmează doar să implementeze politica pe segmentul enunțat. Respectiv, recomandăm pentru viitor, expedierea spre examinare a proiectelor de acte normative semnate doar de către persoanele abilitate cu funcții de conducere din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Viceministru

Vladimir GROSU

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY OF JUSTICE OF
THE REPUBLIC OF MOLDOVA

CENTRUL DE
ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

CENTRE FOR
LEGAL APPROXIMATION

MD 2012, Chișinău, str. 31 August 1989, 82, et. 4

82, 31 August 1989 str., 4th floor, Chisinau, MD 2012

pl. 09.2012 Nr. *125/07*
La nr. *5/4794* din *29.08.2012*

Biroul migrație și azil

Cu referire la scrisoarea Biroului migrație și azil nr. 5/4794 din 29 august 2012 privind proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, neinclus în Planul Național de Armonizare a Legislației pentru anul 2012, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 962 din 19 decembrie 2011, Centrul de Armonizare a Legislației a examinat proiectul în cauză și vă remite anexat Declarația de compatibilitate.

Anexă: 2 file

Natalia SUCEVEANU

Director

Ex: Andronic Natalia
Tel: 820-878

10.09.2012

CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

MD 2012 • or. Chișinău • str. 31 August 1989, 82 • et. 4 • Tel: +37322820879

Fax: +37322820883

DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE
la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(Codul Contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 și Legea nr. 200 din
16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova)

Proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul Contravențional nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 și Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova) transpune parțial Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 348 din 24 decembrie 2008 / Directive 2008/115/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 2008 on common standards and procedures in Member States for returning illegally staying third-country nationals, published in the Official Journal of the European Union L 348 of 24 December 2008.

Examinând Tabelul de concordanță prezentat, evidențiem următoarele aspecte care afectează sau ar putea afecta compatibilitatea proiectului național cu actul UE menționat *supra*.

Proiectul național nu a preluat prevederea UE stabilită la art. 6, alin. (5) al Directivei 2008/115/CE, care prevede faptul că dacă un resortisant aflat în situație de ședere ilegală pe teritoriul unui stat face obiectul unei proceduri în curs de reînnoire a permisului de ședere sau unei alte autorizații care îi conferă un drept de ședere, statul ia în considerare posibilitatea de a nu emite decizia de returnare pînă la finalizarea procedurii în curs.

Menționăm faptul că proiectul național nu a preluat nici prevederile normative stabilite la art. 11 alin. (1) al Directivei 2008/115/CE, care stabilește că decizia de returnare va fi însoțită de interdicția de intrare dacă nu a fost acordat un termen pentru plecarea voluntară (termen care poate să nu fie acordat în cazul existenței riscului de sustragere (art. 7 alin (4) Directiva 2008/115/CE) sau dacă obligația de returnare nu a fost îndeplinită.

Proiectul național nu a transpus prevederile stabilite la art. 18 al Directivei 2008/115/CE, care statuează că în situațiile în care statul trebuie să returneze un număr excepțional de mare de resortisanți, caz care reprezintă o sarcină neprevăzută și dificilă pentru capacitatea de primire a centrelor de cazare sau pentru personalul său administrativ sau judiciar, statul poate, atît timp cît durează situația excepțională.

să decidă să adopte măsuri de urgență cu privire la condițiile de luare în custodie publică care derogă de la articolele 16 alin. (1) și 17 alin. (2) din Directiva UE menționată *supra*, (articole care prevăd că luarea în custodie se efectuează în centre speciale de cazare, și respectiv că familiile luate în custodie publică beneficiază de cazare separată).

Cu referire la Tabelul de concordanță al proiectului național, atragem atenția că în rubrica 3 trebuie să se indice calificativul general de compatibilitate al proiectului național cu actul UE, iar în rubrica 4 trebuie să fie inserat textul actului UE în totalitate, or unele articole din actul UE menționat au fost omise.

Natalia SUCEVEANU

Director

CENTRUL
PENTRU COMBATAREA CRIMELOR
ECONOMICE ȘI CORUPȚIEI AL
REPUBLICII MOLDOVA

ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С ЭКОНОМИЧЕСКИМИ
ПРЕСТУПЛЕНИЯМИ И КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 198
Tel. 24-36-41

Nr. 17/3405 din " 10 " 08 2012
La nr. 5/4208 din 31 iulie 2012

O. Cotoșan
13.08.2012

Ministerul Afacerilor Interne

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul contravențional și Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova).

Anexă: 4 (patru) fișe.

Director

Viorel CHETRARU

O. Cotoșan

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
BIRoul MIGRAȚIE ȘI AZIL
3148
13 08 add

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul contravențional, Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Afacerilor Interne, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul elaborat de autor conține propuneri de modificare și completare la Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova (în continuare: Legea nr. 200), precum și propuneri de amendare a Codului contravențional. Principalele norme care se doresc a fi aprobate țin de asigurarea dreptului străinului la libera circulație prin instituirea unui mecanism de returnare voluntară în cazul aflării acestuia în situație de ședere ilegală pe teritoriul țării. Totodată, Codul contravențional urmează a fi modificat în vederea excluderii posibilității de a aplica măsura expulzării în cazul în care străinul se află ilegal pe teritoriul Republicii Moldova. Astfel, se propun modificări la articolele 40 și 333 din Codul contravențional. La fel, autorul propune modificarea articolului 400 din Codul Contravențional prin atribuirea organelor afacerilor interne a competențelor ce țin de examinarea contravențiilor prevăzute la art. 332 cu indicele 1 alin. (1), (2) și art. 333.

d. Suficiența argumentării. Prin prisma armonizării legislației naționale la legislația comunitară menționăm că proiectul urmează a fi promovat. Autorul în nota informativă a expus o analiză logică a propunerii legislative. Proiectul propus spre examinare este condiționat, în mare parte, de necesitatea racordării normelor la cadrul normativ comunitar. Totodată, alte norme din proiect sunt elaborate pentru a reglementa într-un mod mult mai clar anumite situații care în prezent sunt interpretate ambiguu.

Totuși, unele norme din proiect, în opinia noastră, sunt confuze, nu sunt suficient de ample și complexe și vor crea situații care nu vor avea acoperire juridică, iar în final vor duce la o interpretare diferită a acestora.

În continuare vom încerca să identificăm aceste norme și să le analizăm prin prisma coruptibilității și să înaintăm propuneri în vederea eliminării caracterului coruptibil al acestora.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului nu promovează și nu prejudiciază careva interese de grup sau individuale în detrimentul interesului public.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. La momentul efectuării expertizei anticorupție, prezentul proiect nu se regăsește pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne. Conform art.9 alin. (1) din Legea nr. 239-XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, la inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, cu cel puțin 15 zile lucrătoare pînă la examinarea deciziei, anunțul respectiv pe pagina web oficială. Acest anunț urmează să conțină: a) argumentarea necesității de a adopta decizia; b) termenul-limită, locul și modalitatea în care cetățenii, asociațiile constituite în corespundere cu legea, alte părți interesate pot avea acces la proiectul de decizie și pot prezenta sau expedia recomandări; c) datele de contact ale persoanelor responsabile de recepționarea și examinarea recomandărilor.

În lipsa publicării proiectului, se va limita accesul cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări vis-a-vis de acesta.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Propunerea de modificare a art. 400 din Codul contravențional -

Autorul propune la art. 400 din Codul contravențional la alineatul (1) după sintagma „art. 326” a se completa cu sintagma „332 cu indicele 1 alin. (1), (2), art. 333”. În aceste condiții, vor fi atribuite organelor afacerilor interne competența de examinare a contravențiilor prevăzute la aceste articole. Ținem să scoatem în evidență următorul aspect. Art. 423 al Codului contravențional prevede dreptul Poliției de Frontieră de a examina contravenția de la art. 333 alin. (1). În ceea ce privește contravenția stipulată la alin. (2) al aceluiași articol (333) Poliția de Frontieră doar constată această contravenție și ulterior procesul verbal de constatare a contravenției se remite spre examinare în fond instanței de

judecată competente. Astfel, în opinia noastră va exista un conflict de norme, pe de o parte, iar pe de altă parte o dublare a agentului constatator, cu atât mai mult că contravenția de la alin. (2) este examinată în instanța de judecată, ceea ce va face foarte dificilă aplicarea uniformă a prevederilor legale în cauză, iar în final, va duce la stabilirea unor atribuții paralele de examinare a contravențiilor. Dat fiind faptul că se propune atribuirea competenței de examinare doar a contravențiilor prevăzute la art. 332 cu indicele 1 alin. (1) și (2), nu se poate distinge cui îi va reveni competența de constatare și examinare a contravenției prevăzute la alin. (3) al aceluiași articol, deoarece în prezent aceasta nu este dată în atribuția nici unei autorități.

Recomandarea: Textul normei urmează a fi corect redactat pentru a nu produce confuzii și interpretări diferite.

Astfel, autorul urmează a identifica organul în competența căruia va intra examinarea contravenției prevăzute la art. 332 cu indicele 1 alin. (3).

Totodată, propunerea de modificare a art. 400 din Codul contravențional în ceea ce privește atribuirea competenței organelor afacerilor interne de a examina contravenția de la art. 333 urmează a fi corelată cu prevederile art. 423 din Codul contravențional care atribuie în competența instanței de judecată examinarea contravenției prevăzute la art. 333 alin. (2), precum și atribuirea în competența Poliției de frontieră a examinării contravenției prevăzute la art. 333 alin. (1) din Codul contravențional.

Art. 52 alin. (4) din Legea 200 -

Norma de la alin. (4) prevede că autoritatea pentru străini va emite, în anumite cazuri, decizia de returnare sub escortă, decizie care va fi însoțită de luarea în custodie publică.

Sintagma utilizată în normă „care va fi însoțită de luarea în custodie publică” ar putea fi interpretată diferit, de la caz la caz. Astfel, se va putea înțelege că decizia de returnare este însoțită mereu de luarea în custodie publică a străinului. În opinia noastră nu este chiar așa. Potrivit art. 58 din lege, procedura de îndepărtare sub escortă va putea fi aplicată în 24 ore în cazul în care străinul posedă mijloace financiare, are document valabil și nu este necesar de a efectua alte formalități. În acest caz reiese că străinul nu este luat în custodie publică. Articolul 64 în varianta actuală coroborat cu art. 58 alin. (3) prevede foarte clar că străinul este luat în custodie publică în cazul în care nu a putut fi returnat în termenul prevăzut de lege.

Recomandarea: Aceste rațiuni stau la baza înaintării autorului proiectului a propunerii de modificare a normei. Spre exemplu, după sintagma „va fi însoțită” poate e oportun de a completa cu sintagma „după caz”. În acest fel, autoritatea competentă pentru străini va emite decizia de returnare sub escortă a străinului care a intrat ilegal în țară, decizie care va putea fi pusă în aplicare de îndată după ce i s-a adus la cunoștință străinului și în cazul în care această decizie nu este supusă contestației fără ca străinul să fie pus sub custodie publică.

Norma urmează a fi modificată și datorită faptului că aceasta ar obligă instanța de judecată să se pronunțe pentru luarea în custodie publică, deși este de competența instanței (după analiza tuturor documentelor și aspectelor) de a decide în acest sens.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Art. 52 din Legea 200 se propune a fi completat cu 2 alineate noi (alin. 3 și 4) -

Autorul propune completarea art. 52 cu două alineate noi. Din redacția normei de la alin. (3) nu se poate distinge cu ușurință de când acest nou termen acordat de autoritatea pentru străini începe să

curgă, de la emiterea documentului în care este prevăzut termenul sau din momentul recepționării sau înștiințării străinului? Totodată, autorul nu reglementează ce se întâmplă în cazul în care autoritatea competentă pentru străini refuză prelungirea acestui termen și dacă acest refuz este comunicat străinului prin demers oficial. Mai mult decât atât, nu se menționează nici faptul dacă străinul va putea contesta această decizie a autorității. În conformitate cu art. 54 străinul are dreptul de a contesta decizia de returnare. Considerăm că este oportun de a acorda străinului dreptul de a contesta și decizia autorității în caz de refuz al prelungirii termenului.

Fără acest drept, norma va permite cu ușurință, la discreția autorității, luarea unei decizii de refuz, chiar dacă vor fi indicate unele motive, știind că această decizie este executorie. Deși, în conformitate cu prevederile Legii contenciosului administrativ, actele administrative cu caracter normativ sau individual, prin care se consideră vătămat un drept recunoscut de lege pot fi atacate în instanță, mulți străini nu vor fi în cunoștință de cauză de aceste prevederi.

În scopul transparenței activității autorității publice, legea ar putea prevedea expres acest drept de contestare, iar autoritatea urmează a informa străinul despre existența acestuia.

Recomandarea: Recomandăm de a face modificări la normă, prin prisma celor enunțate mai sus. Respectiv, de a specifica clar dreptul străinului de a contesta în instanță decizia de refuz a prelungirii termenului și termenul în care acest drept poate fi exercitat. Totodată, a se indica de când începe a se calcula termenul prelungit de către autoritate în baza deciziei sale.

Art. 58 -

La art. 58 autorul propune stabilirea categoriilor de străini cărora li se va aplica prevederile referitoare la îndepărtarea sub escortă a străinului. Coroborate aceste propuneri cu cele de la alin. (4) al art. 52 din proiect, observăm că diferă unele categorii de altele. La alin. (4) al art. 52 este prevăzută categoria de străini cu ședere ilegală a căror identitate nu a putut fi stabilită pentru care autoritatea competentă pentru străini va emite decizia de returnare sub escortă, iar propunerea de la art. 58 alin. (1) această categorie nu se regăsește, ba mai mult, se regăsesc alte două categorii de străini care nu sunt incluse în norma anterioară (art. 52 alin. 4) - este vorba de străinii care au fost declarați indezirabili și cei care prezintă un risc de sustragere de la procedura de îndepărtare.

În privința ultimei categorii menționăm că nu se cunoaște organul competent care va decide dacă un străin prezintă acest risc de sustragere sau nu, precum și criteriile în baza cărora va fi luată această decizie. Totodată sintagma „risc de sustragere de la procedura de îndepărtare”, în opinia noastră, comportă un caracter ambiguu și va acorda posibilitate de interpretare preferată a sensului noțiunii în dependentă de interesul responsabililor de implementare a normei. Astfel, există riscul apariției unor manifestări discreționare din partea autorității publice de a califica că un străin prezintă risc de sustragere de la procedura de îndepărtare. Pe de altă parte, este greu de imaginat cum va putea fi aplicată această normă în practică din considerentul că nu se cunoaște ce reprezintă de fapt acest "risc de sustragere" și cine va intra în această categorie.

Recomandarea: Considerăm oportun reformularea normei de la art. 58 litera e). Astfel, autorul urmează a defini și a explica ce se are în vedere prin „prezintă risc de sustragere de la procedura de îndepărtare”, precum și de a stabili clar cine și în baza căror criterii va decide că o persoană face parte din această categorie de străini.

Art. 58 alin. (3) -

La art. 58 alin. (3) se propune ca după sintagma „va fi luat în custodie publică” să se completeze cu sintagma „sau i se poate tolera rămânerea pe teritoriul Republicii Moldova”.

În opinia noastră, o astfel de formulare va crește riscul ca să fie aplicată norma la discreție, în dependentă de interes. Promovarea normei în această formulă va echivala cu un refuz din partea autorității de a lua în custodie publică străinul și va acorda tolerarea rămânerii pe teritoriul Republicii Moldova a străinului, în anumite cazuri. Regimul tolerării este reglementat de dispozițiile art. 67-69 din Legea nr. 200. Norma de la art. 68 prevede categoriile de străini care pot beneficia de acordarea tolerării, printre care și străinii împotriva cărora s-a dispus măsura luării în custodie publică și care nu au putut fi returnați în termen de 6 luni. Străinul, deci, va beneficia de acest drept doar după ce va fi

pus în custodie publică. În schimb, după cum este formulată norma din proiect, ar rezulta că dacă măsura returnării nu poate fi aplicată în termen de 24 de ore, străinul va putea fi luat în custodie publică, fie i se va putea acorda tolerarea rămânerii pe teritoriul Republicii Moldova.

Recomandarea: *Recomandăm autorului o analiză profundă a necesității completării normei cu această sintagmă și dacă nu cumva oare utilizarea acesteia va face dificilă implementarea corectă a normei, ținând cont de faptul că regimul de tolerare este un regim special aplicat străinului doar în cazul apariției unor împrejurări independente de voința acestuia și imprevizibile, împrejurări din a căror cauză străinul nu poate părăsi teritoriul Republicii Moldova.*

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva reponsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

9. Alte obiecții

Art. 10 alin. 2 din Lege –

Se propune ca străinului să i se acorde posibilitatea de a pleca voluntar din Republica Moldova în cazul în care șederea acestuia a devenit ilegală, iar în consecință, statul să nu-i aplice interdicțiile de intrare stabilite la alin. (1) lit. a)-e) de la același articol. Vis-a-vis de modul de redactare a normei vom menționa, totuși, următoarele. După cum observăm, de această facilitate va beneficia străinul doar în cazul în care acesta va intra legal în Republica Moldova. În cazul în care străinul va intra ilegal, acestuia i se va aplica interdicția de 5 ani în conformitate cu alin. (4) al aceluiași articol. Totodată, atragem atenția că art. 52 din lege face referire la categoriile de străini indicați la art. 51 unde se menționează și străinii care au intrat ilegal pe teritoriul țării. Respectiv, deducem că și aceștia beneficiază de dreptul de a nu li se aplica interdicția. În acest sens, alin. (2) al art. 10 urmează a fi modificat.

Pe de altă parte, litera d) alin. (1) art. 10 prevede interdicția de 5 ani în cazul unei șederi ilegale de peste 3 ani. Astfel, chiar dacă un străin va avea o ședere ilegală de 5, 6 ani de exemplu, conform normei, acesta va beneficia de dreptul de a nu i se aplica interdicția în cazul în care părăsește în mod voluntar teritoriul Republicii Moldova. Propunem autorului de a analiza oportunitatea de a i se stabili interdicția în acest caz străinului.

Un alt aspect pe care îl enunțăm este faptul că un străin care deși își exprimă ferma dorință de a pleca voluntar din țară va fi condiționat de existența asupra sa a mijloacelor financiare suficiente pentru a părăsi teritoriul Republicii Moldova. Vor exista situații, care vor putea fi justificate prin

prezentarea declarațiilor de pierdere a banilor, documentelor sau declarațiilor de furt a acestora. În acest caz, reiese că statul nu va ține cont de dorința acestuia de a părăsi voluntar țara, de alte aspecte care au condiționat rămânerea acestuia pe teritoriul țării din care motiv și șederea a devenit ilegală și îi va aplica interdicția. Raportând aceste aspecte la norma de la art. 61 din lege care prevede dreptul străinului de a solicita sprijinul autorității competente pentru străini în vederea reînțarcerii în țara de origine dacă nu dispune de mijloace financiare, precum și ținând cont de art. 71 din lege care menționează că cheltuielile de îndepărtare (conform proiectului acest termen urmează a fi substituit cu sintagma „returnare, readmisie și expulzare”) a străinului care nu dispune de mijloace financiare necesare vor fi suportate din contul bugetului autorității competente pentru străini, considerăm inoportun ca acestei persoane, în acest caz, să i se aplice totuși interdicția. Totodată, autorul prin proiect propune norma care să prevadă că străinii vor beneficia de acest sprijin din partea statului în baza unor criterii pe care trebuie să le îndeplinească, iar aceste criterii urmează a fi elaborate și aprobate prin Hotărâre de Guvern.

Recomandarea: Alin. (2) al art. 10 urmează a fi completat prin prisma art. 51 și 52 din lege (care se referă și la străinii care au intrat ilegal în țară). La finalul normei a se completa cu sintagma „și la alin. (4).”

Recomandăm autorului a analiza oportunitatea de a se stabili interdicția de intrare (5 ani) străinului care are o ședere ilegală pe teritoriul Republicii Moldova de peste 3 ani. Totodată, propunem ca în proiectul hotărârii de Guvern ce urmează a fi elaborat (ce va cuprinde condițiile și criteriile pe care trebuie să le întrunească străinul pentru a beneficia de sprijinul statului în ceea ce privește alocarea de mijloace financiare pentru reînțarcerea acestuia în țara de origine sau în o altă țară terță care îi permite intrarea) să se prevadă și situațiile descrise mai sus în cazul în care străinul dovedește prin acte justificative furtul banilor, a documentelor sale sau pierderea acestora. În acest caz, statul trebuie să țină cont de toate circumstanțele care au dus la încălcarea regimului de ședere al străinului. Autorul urmează a analiza și posibilitatea neaplicării interdicției în situația când străinul dovedește voință în părăsirea voluntară a teritoriului Republicii Moldova într-un termen cât mai restrâns, însă nu dispune de mijloace financiare, dar care demonstrează care este cauza lipsei acestora, precum și aduce argumentele care ar justifica circumstanțele din care motiv a încălcat regimul de ședere.

Art. 52 alin. (1) -

Autorul propune ca la art. 52 alin. (1) după cuvintele „să părăsească” să se completeze cu cuvântul „voluntar”. Analizând norma în varianta propusă reiese că decizia de returnare va obliga străinul să părăsească voluntar teritoriul Republicii Moldova. Deși conștientizăm scopul pe care autorul a dorit să-l enunțe prin formularea acestei norme, în opinia noastră, însă, formularea nu este una tocmai reușită. Decizia de returnare va fi executată fie voluntar de către străin (în acest caz străinul va părăsi voluntar teritoriul țării în termenul acordat), fie va fi executată prin executare forțată, ceea ce va presupune procedura de îndepărtare a străinului. Astfel, termenul de voluntar sau executare forțată se referă la modalitatea de executare a deciziei de returnare. O formulă mult mai reușită este cea prevăzută în Hotărârea de Guvern nr. 492 din 07.07.2011 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedurile de returnare, expulzare și readmisie a străinilor de pe teritoriul Republicii Moldova care prevede la punctul 11 că străinul în privința căruia s-a dispus măsura returnării este obligat să părăsească voluntar teritoriul Republicii Moldova.

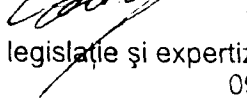
Recomandarea: Recomandăm autorului ca norma de la art. 52 să facă referire și la faptul că în cazul în care străinul nu părăsește voluntar teritoriul țării în termenul acordat, executarea deciziei de returnare va fi efectuată prin procedura de îndepărtare a acestuia (conform noțiunii din lege, îndepărtare – executare a deciziei de returnare a străinului).

După intrarea în vigoare a legii, Guvernul urmează a aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta. Putem aici exemplifica cu Hotărârea Guvernului nr. 492 din 07.07.2011 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedurile de returnare, expulzare și readmisie a străinilor de pe teritoriul Republicii Moldova, care, de exemplu termenul de 5 zile prevăzut la punctul 11 urmează a fi

modificat.

Recomandarea: În aceste condiții recomandăm autorului completarea proiectului legii cu un articol nou, Art. III, care ar prevedea faptul că Guvernul în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 47 din 03.05.2007, de către

Vadim Curmei
inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție
09 August 2012

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială www.cccec.md